ساخت و مشخصه یابی نانوسیمهای اکسید روی ساخته شده بهروش الکتروانباشت و اکسایش حرارتی و کاربرد آنها به عنوان گسیل دهنده میدانی

فرید جمالی شینی^{*۱} و رامین یوسفی^۲ دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهواز، گروه فیزیک، اهواز، ایران ^۲ دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مسجدسلیمان، گروه فیزیک، مسجدسلیمان، ایران

چکیدہ

لایهای از نانوسیمهای اکسید روی بر روی زیرلایهٔ فلز روی از محلولی که حاوی ۲nCl و ۲۰_۲ H_vO بوده بهروش احیاء کاتدی و از طریق حرارت دادن در اتمسفر در دمای ² ۶۰۰ و بهمدت ٤ ساعت ایجاد شد. پراش پرتو ایکس مجموعهای از قلههای معین، (مطابق با ساختار ورتزایت اکسید روی) نشان میدهد. تصاویر میکروسکوپهای الکترونی روبشی و عبوری مشخص میکند که نانوسیمهای اکسید روی با جهتگیری اتفاقی با طول چندین میکرون و قطر nn ۶۰–۳۰ تشکیل شدهاند. مطالعه گسیل میدانی الکترون از طریق ساختار دیودی در فشار mbar ^{۸–} ۱۰×۱۰ صورت پذیرفت. مقدار میدان روشن شدن برای چگالی گسیل جریان الکترون از طریق ساختار دیودی در فشار nbar ^{۸–} ۱۰×۱۰ صورت پذیرفت. مقدار میدان روشن شدن برای چگالی غیرخطی را در کل محدوده میدان اعمال شده مطابق با رفتار ذاتی گسیل کنندههای نیمرسانا نشان داده است. ساده بودن روش ساخت، همراه با خاصیت مناسب گسیل کننده نانوسیمهای اکسید روی به طریق الکتروانباشت و اکسایش حرارتی میتواند نمایندهای از یک گسیل کننده خوب برای کاربری در جریانهایی با چگالی بالا داشته باشد.

كليدواژ گان: الكتروانباشت، اكسيد روى، نانوسيم، گسيل ميدانى الكترون

مقدمه

ساخت نانوساختارهای یک بعدی بهعلت خواص فیزیکی منحصر بفردشان امروزه بسیار پراهمیت شده است. از این بین، نانوساختارهای نیمرسانا بهعلت کاربردشان در صنعت الکترونیک از اهمیت ویژه برخوردار هستند. بههمین دلیل گروههای زیادی در حال حاضر بر روی روشهای مختلف ساخت این نانوساختارها در حال کار کردن هستند. در حقیقت علاقهمندی محققان به این نوع مواد بهعلت کاربرد این نوع از مواد در فناوری است.

> faridjamali@iauahvaz.ac.ir :^{*}نويسنده مسئول faridjamali2003@yahoo.com

در این میان، نانوسیم اکسید روی (ZnO) بهدلیل داشتن نقطه ذوب بالا، خواص مکانیکی خوب، پایداری در محیط، هدایت الکترونیکی مناسب، الکترونخواهی پایین و نسبت طول به قطر بالا از اهمیت ویژهای برخوردار است [۱]. نانوساختارهای اکسید روی دارای ساختار پایدار نانوساختارهای اکسید روی دارای ساختار پایدار دیودهای نوری [۲]، لیزرها [۳]، پیزوالکتریک [٤]، حسگرهای شیمیایی [٥] و در قطعات با پایه گسیل میدانی الکترون دارد [٦ – ۷]. بهطور کلی گسیل میدانی، به خروج الکترون از سطح ماده تحت تأثیر میدان الکتریکی قوی گفته می شود. از آنجایی که پهنای طیف انرژی الکترونهای خارج شده کم است (۲eV)، امکان کاربری قطعات با پایه

ساخت و مشخصهیابی نانوسیمهای اکسید روی...

گسیل میدانی الکترون در فناوریهای آینده در زمینه های میکرو/نانو الکترونیک وجود خواهد داشت. در چند سال گذشته ساخت نانوساختارهای اکسید روی بەروش،اى مختلفى توسط گروە،اى پژوەشى متفاوتی گزارش شده است. بعضی از ایـن روش. عبارتاند از لایهنشانی لیزری [۸]، لایه نشانی بخار شيميايي [٩]، تبخير حرارتي [١٠] و لايه نشاني شیمیایی [۱۱ – ۱۵]. از میان روش های انجام شده، روش الکتروانباشت کاتدی یکی از روش،ای مؤثر برای ساخت نانومواد بهدلایلی همچون ارزان بودن، عدم نیاز به تجهیزات پیچیده و تولید خلاً، بسیار مورد توجه مىباشد. با تغيير پارامترهايي همانند پتانسيل اعمالشده، غلظت، pH، دماي الكتروليت، زمان لایـهنشـانی، نـرخ رشـد، ریخـت لایـه ایجادشـده و ضـخامت أن قابـلكنتـرل و تغييـر مـيباشـد. معمـولاً الكتروانباشت ZnO بر اساس احياء پيش مادهٔ حامل اکسیژن کے شامل نیترات [۱۲]، کلرید [۱۳] و هيدروژن پراکسيد [١٥] است صورت مي گيرد. کوششهای انجامشده بر روی زیرلایههای رسانای شیشهای صورت گرفته و معمولاً اکسایش حرارتی بهمنظور افزایش کیفیت بلوری لایههای ایجادشده بهکار رفته است [10]. در مقابل، در این پژوهش از ورقه روی بهعنوان زیر لایه استفاده شده و دمای اکسایش به گونهای انتخاب شده است که امکان نفوذ و رشد نانوساختارهای اکسید روی بر سطح لایـهٔ ایجـاد شده مهيا گردد.

بر همین اساس، پژوهش حاضر گزارشی از ساخت و مشخصهیابی نانوسیمهای اکسید روی ساختهشده به روش الکتروانباشت و اکسایش حرارتی و بررسی پدیده گسیل دهنده میدانی میباشد.

بنده در زمینه **روش آزمایش** ا ماشته م

از طريق الكتروانباشت از محلول أبي ZnCl₂ و H₂O₂، لایهٔ نازکی از نانوبلور اکسید روی بر ورقه فلز روی ساخته شد. پس از بررسی، غلظتهای ZnCl₂ $^{-1}$ mole و H_2O_2 و H_2O_2 و H_2O_2 ۲×۱۰ انتخاب شدند. ورقه بس بلور روی (۹۹٬۹۹٪ خالص از شركت ألفا ايسر)، ورقه پلاتين و الكترود اشباعشده جيوه بهترتيب بهعنوان الكترودهاي كاتد، آند و مرجع انتخاب شدند. قبل از لايهنشاني، ورقههای روی و پلاتین از طریق دستگاه فراصوت در محلولهای استون و متانول بهطور جداگانه تمیز شدند. دستگاه آنالیزگر الکتروشیمیایی (مدل A ۱۱۰۰ و CH Instrument) برای اعمال پتانسیل V-۱،٤ V نسبت به الكترود مرجع بهكار گرفته شد. الكتروليت در حین لایهنشانی بهصورت مداوم هم زده میشود. لايه نشاني بهطريق الكتروشيميايي كاتدى در دماي C° ۸۲ بهمدت E، min انجام گرفت. پس از اتمام لايەنشانى، الكترود كاتد (زيرلاية روى) را از الکترولیت خارج و در هوا خشک نموده و بهمدت ٤ ساعت در درون کورهای با دمای[°] ٤٠٠ در مجاورت هوا گرما داده می شود.

جهت بررسی مشخصههای لایهٔ اکسید روی ایجاد شده از دستگاههای شناسایی مانند پراش سنج پرتو ایکس (XRD, Advance D8-Bruker Axs)، میکروسکوپ الکترونی روبشی (XRD, To-A) میکروسکوپ الکترونی عبوری JEOL, JSM-روسکوپ الکترونی عبوری ایتفاده شد. برای تهیهٔ تصویر نمونهها بهوسیله میکروسکوپ الکترونی عبوری، ابتدا توسط یک جسم تیز مقداری از ماده ساخته شده بر روی زیرلایه توسط خراش از سطح نمونه بهدست آمده، سپس مواد جدا شده توسط دستگاه فراصوت پراکنده گردیده و در نهایت از ته

محلول بهمقدار جزئی برداشت می گردد و بر روی گرید ریخته میشود. ترکیب عناصر از طریق طیف سنج پراکندگی انرژی پرتو ایکس (EDS) متصل به میکروسکوپ الکترونی روبشی بررسی گردید. جریان گسیل میدانی الکترون نسبت به ولتاژ اعمالی و نسبت به زمان از طریق ساختار دیودی در محفظهای که دارای خلأ mbar ^{۸–}۲۰۱۰ است بهدست آمد. در ساختار دیودی لایهٔ اکسید روی ایجاد شده بهعنوان کاتد، موازی صفحه نیم شفاف فسفری که بهعنوان آند کرفت. اندازه گیری جریان بهوسیله پیکومتر (۵۸ گرفت. اندازه گیری جریان بهوسیله پیکومتر (۵۸ جریان (Keithley) و ولتاژ اعمال شده بهوسیله منبع تغذیه جریان (۱۰- در شکل میدانی نشان داده شده است.

شکل ۱. طرح واره روش اندازه گیری گسیلمیدانی.

نتايج و بحث

در حین انباشت لایهٔ اکسید روی، واکنش های زیر
صورت می گیرد:
$$H_2O_2 + 2 e^- \longrightarrow 2OH$$
 (۱)
 $Zn^{2+} + 2OH^- \longrightarrow Zn(OH)_2$ (۲)
 $Zn(OH)_2 \longrightarrow ZnO + H_2O$ (۳)

در اولین مرحله، یونهای هیدرواکسید بر سطح کاتد بهوسیله احیاء تولید میشوند (معادله ۱). این یونها با یونهای روی در محلول واکنش داده و یونهای (OH) بر سطح کاتد ایجاد میکنند (معادله ۲). در این مرحله 2n(OH) تشکیل شده و بهدلیل ناپایداری این مولکولها به ZnO تبدیل میشوند. سطح زیر لایه قبل از حرارت دادن ساختار دانهای داشته که پس از حرارت دادن به مدت ٤ ساعت در دمای C⁰ ٤٠٠، این دانهها به سیم تبدیل می گردند [۱۱].

الگوی پراش پرتو ایکس نمونه ساخته شده قبل و بعد از اکسایش حرارتی در شکل ۲ نشان داده شده است. این الگو که حاوی مجموعهای از قلههای مرتبط با ساختار ورتزایت اکسید روی بوده، بر اساس مقایسه مقادیر مشاهده شده محل قلهها با مقادیر استاندارد (کارت شماره ۰۰۷۵ – ۸۰) شاخص گذاری شده است. باید توجه داشت علت حضور قلههای مرتبط با فلز روی در نمونه پیش از اکسایش ناشی از زیر لایه بوده که محل قلهها با مقادیر استاندارد (کارت شماره ۰۸۳۱ – ۰۶) شاخص گذاری شدهاند و پس از اکسایش سطح نمونه اکسید شده و تبدیل به اکسید روی می گردد.

شکل ۲الف. الگوی پراش پرتو ایکس پیش از اکسایش حرارتی لایههای ایجاد شده.

شکل ۲ب. الگوی پراش پرتو ایکس پس از اکسایش حرارتی لایههای ایجاد شده.

در شکل ۳، تصویر میکروسکوپ الکترونی روبشی نشان داده شده است. در این تصویر حضور نانوسيمهايي در كل سطح نمونه بهوضوح مشخص میباشد. نانوسیمها بهصورت اتفاقی در سطح نمونه جهت گیری شدهاند. متوسط قطر نانوسیمها ۱۰۰ nm بوده و طول آنها در محدوده μm ۲-۲۰ است. زنگ و همکاران [۱٦] تشکیل نانوسیمهای اکسید روی را پس از فرآیند اکسایش لایهای از اکسید روی ایجاد شده بر روی زیرلایهٔ شیشهای گزارش نمودند. نانوسیمهای تولیدشده در این پژوهش از نظر تعداد و نسبت طول به قطر آنها بسیار بیشتر و بزرگتر می باشند. الگوی پراکندگی انرژی پرتوایکس حضور اتمهای روی و اکسیژن را نشان میدهد و نمایان مىكند كه نانوسيمها بەصورت شيميايى تركيب خالصی از اکسید روی میباشند. برای مطالعه بهتر ريختشناسي نانوساختارهاي بهدست آمده، مطالعه ميكروسكوپ الكتروني عبوري صورت گرفت.

شکل ۳. تصویر میکروسکوپ الکترونی روبشی اکسید روی پس از اکسایش حرارتی.

تصویر میکروسکوپ الکترونی عبوری نمونه در شکل ٤الف مشخص شده است. در این تصویر قطر نانوسیمها در حدود nm ٤-۳۰ هستند و اندازه قطر آنها در انتهای ساختارها کم می شوند، به گونهای که در انتها کمتر از ۱۰ nm می گردند. پراش الکترون در ناحیه محل تلاقی نانوسیمها در شکل ٤ب نشان می دهد که ساختار بلوری نانوسیمها، به صورت بس بلور می باشد.

شکل ٤. (الف) و (ب) بهترتیب تصاویر میکروسکوپ الکترونی عبوری و پراش الکترون در ناحیه انتخابشده، اکسید روی پس از اکسایش حرارتی .

شکل ۵ طرحواره رشد نانوسیمهای اکسید روی را نشان میدهد. در ابتدا در اثر لایهنشانی الکتروانباشت بر روی زیرلایهٔ روی، لایهای از اکسید روی با ساختار برای چگالی جریان ۱۰ A/cm مقدار میدان الکتریکی در حدود V/μm ۱/۱۶ نیاز خواهد بود. در این بررسی، چگالی جریان بهصورت J= I/A تعریف میشود، که I جریان گسیل اندازهگیری شده و A کل سطح نمونه است. بهطور مشابه، میدان اعمال شده E بهصورت V/d = T تعریف می گردد که V پتانسیل است. این میدان، متوسط میدان اعمال شده خواهد بود. شایان ذکر است که چگالی جریان گسیل بر حسب میدان اعمال شده به وسیله رابطه فولر-نوردهیم (F-N). بیان می شود [۲۱].

 $J = (A \beta^{2} E^{2} / \phi) \exp(-B \phi^{3/2} / \beta E)$ (1)

که درآن J چگالی جریان گسیل، مقادیر (^۲-VAeV) قابت، φ (۱/۵٤×۱۰ $B(7/1×1)^{r}$ VeV) 1/r μ m⁻¹ و (1/0٤×۱۰ 1/10 ثابت، φ تابع کار و β فاکتور افزایش دهنده میدان است. در داخل شکل r منحنی In(J/E) بر حسب 1/2 رسم شده که از مقادیر مشخصههای J و E محاسبه شده است. قابل توجه است که منحنی به صورت غیر خطی است. قابل توجه است که منحنی به صورت غیر خطی در محدوده میدان اعمال شده می باشد. چنین منحنی غیر خطی در مورد نانوساختار اکسید روی و سایر نیم رساناها در گذشته نیز مشاهده شده است [۲۲–۲۶]. به طور کلی رفتار چگالی جریان گسیل بر حسب شدت میدان الکتریکی بستگی به محدوده ولتاژ اعمالی دارد. چرا که گاهی این رفتار به صورت خطی است و نشان دهندهٔ محدوده کم میدان الکتریکی اعمال شده برای ترسیم این منحنی می باشد. دانهای تشکیل میگردد که در اثر فرآیند اکسایش تبدیل به نانوسیم خواهند شد.

نانوساختار های ZnO

شکل ۵. طرح واره رشد نانوسیمهای اکسید روی.

از نتایج بهدست آمده از میکروسکوپهای الکترونی مشخص می گردد که نانوسیمها دارای نسبت طول به قطر بالا و درجه تیزی بسیار زیادی میباشند. بنابراین انتظار میرود که در مطالعهٔ خاصیت گسیل میدانی دارای نتایج خوبی باشند. از طرفی از آنجائیکه یکی از کاربردهای نانوساختارهای یک بعدی استفادهٔ آنها در ایجاد صفحهٔ نمایشهای گسیل میدانی است، بنابراین بررسی این خاصیت مورد توجه قرار گرفت. یکی از کمیتهای مورد مطالعه در نمونهها، بررسی جریان گسیل میدانی بر حسب میدان اعمال شده J-E است. منحنی چگالی جریان گسیل میدانی بر حسب میدان اعمالشده (J-E) در شکل ۲ ترسیم شده است. مقدار میدان روشن شدن که بر اساس میزان چگالی جريان الكترون [`]µA/cm تعريف شده است ۱٫۲۷/μm میباشد. این مقدار مشاهده شده از مقدار ميدان روشن شدن ساير نانوساختارها از قبيل نانوديوارها (۳٫٦ V/μm) [۱۷]، نانوسوزنها (V/μm ۲/٤) [۱۸]، نانوپینها (۱/۹۲ V/μm) [۱۹] و نانوسيمها (۱/۹۱ V/µm) [۲۰] كمتر ميباشد. هنگامي كه ولتاژ اعمالشده زياد مي شود، بهدليل احتمال تونلزنی بیشتر الکترونها از چاه پتانسیل، جریان گسیل میدانی سریعاً افزایش مییابد، بهگونهای که

شکل ٦. منحنی چگالی جریان گسیل میدانی بر حسب میدان اعمالشده (J-E)، که منحنی (ln(J/E^۲ بر حسب 1/E در داخل آن

شکل ۷. منحنی تغییرات جریان گسیل میدانی بر حسب زمان که تصویر گسیل میدانی الکترون نمونه در داخل آن میباشد.

یکی دیگر از پارامترهای مهم از نظر کاربردی در فناوری، پایاداری جریان گسیل الکترون میباشد. بههمین منظور پایداری جریان گسیل بر حسب زمان (I-t) در فشار mbar ^{۸–} ۱۰× ۱ بررسی شد. در شکل ۷ منحنی (I-t) برای مدت بیش از ۲ ساعت رسم شده است. این نمونه، پایداری جریان گسیل الکترون بسیار فریی نشان داده که متوسط تغییرات جریان به مقادار ۵ ٪ ± است. تصویر گسیل میدانی الکترون نمونه نیز در داخل منحنی (I-t) قرارگرفته است. ایان تصویر مجموعهای از نقاط نورانی را نشان میدهد. شایان ذکر است که میزان پایداری پارامتر جریان گسیل بر حسب

زمان وابسته بهمیزان درجهٔ خلأ درون دستگاه دارد. خلأ پایین، باعث تغییرات جریان بیشتری می شد. این تغییرات ناشی از جذب و واجذب مولکول ها بر روی سطح نمونه است. به همین دلیل، نمونه هایی مورد توجه مطالعه گسیل میدانی قرار می گیرند که از نظر مکانیکی دارای استحکام خوبی باشند.

نتيجه گيري

نانوسيمهاي اكسيد روى از طريق الكتروانباشت کاتدی و اکسایش حرارتی در هوا تولید شدند. این روش بسیار ساده، ارزان و نیازی به محیط خلاً ندارد. بر اساس طيف XRD، ساختار ورتزايت اکسيد روي مشخص شد. از طریق SEM و TEM معین گردید که نسبت طول به قطر نانوسیمها مقدار بالایی دارد و قطر نانوسيمها در قسمت انتها و نوک آنها کمتر از ۱۰ nm می باشد. در مطالعه گسیل میدانی الکترون، میدان روشن شدن نمونه که جهت چگالی جریان گسیل N/۲ V/μm تعریف گردیده، ۱/۲ V/μm بهدست آمد که نسبت به سایر نانوساختارهای اکسید روی مقدار پایینتری دارد. پایداری جریان برای بیش از ٦ ساعت بررسی شد که حدود ٥٪ تغییرات نشان داد. نتایج بهدست آمده از نمونه ساخته شده نشان مىدهد نانوساختارهاى ايجادشده بهروشهاى الکتروانباشت کاتدی و اکسایش حرارتی بهعنوان یک گسیل دهندهٔ میدانی خوب عمل می نماید.

مراجع

[1] X. Fang, Y. Bando, U.K. Gautam, C. Ye, D. Golberg, Inorganic semiconductor nanostructures and their field-emission applications, *Journal of Materials Chemistry* 18 (2007) 509-522.

[2] J.M. Bao, M.A. Zimmler, F. Capasso, X. Wang, Z.F. Ren, Broadband ZnO single-nanowire lightemitting diode, *Nano Letters* 6 (2006) 1719-1722.

[3] J.C. Johnson, H. Yan, P. Yang, R.J. Saykally, Optical cavity effects in ZnO nanowire lasers and waveguides, *Journal of Physical Chemistry B* 107 (2003) 8816-8828. [21] R.H. Fowler, L.W. Nordheim, Electron Emission in Intense Fields, *Proceedings of the Royal Society of London. Series A*, 119 (1928) 173-181.

[22] N.S. Ramgir, I.S. Mulla, K. Vijaymohanan, D.J. Late, A.B. Bhise, M.A. More, D.S. Joag, Ultralow threshold field emission from a single multipod structure of ZnO, *Applied Physics Letters* 88 (2006) 42107-42110.

[23] A.A. Al-Tabbakh, M.A. More, D.S. Joag, N.S. Ramgir, I.S. Mulla, K. Vijayamohanan, Energy analysis of field emitted electrons from a ZnO tetrapod, *Applied Physics Letters* 90 (2007) 162102-162104.

[24] A.B. Bhise, D.J. Late, M.A. More, D.S. Joag, N. S. Ramgir, I.S. Mulla,; K. Vijayamohanan, Field emission investigations of RuO₂-doped SnO₂ wires, *Applied Surface Science* 253 (2007) 9159-9161.

[4] M.H. Zhao, Z.L. Wang, S.X. Mao, Piezoelectric characterization of individual Zinc Oxide nanobelt probed by piezoresponse force microscope, *Nano Letters* 4 (2004) 587-590.

[5] C. Lao, Y. Li, C.P. Wong, Z.L. Wang, Enhancing the electrical and optoelectronic performance of nanobelt devices by molecular surface functionalization, *Nano Letters* 7 (2007) 1323-1328.

[6] F. Jamali Sheini, D.S. Joag, M.A. More, Field emission studies on electrochemically synthesized ZnO nanowires, *Ultramicroscopy* 109 (2009) 418-422.

[7] Y. Huang, K. Yu, Z. Zhu, Synthesis field emission of patterned ZnO nanorods, *Current Applied Physics* **7** (2007) 702-706.

[8] Y. Zhang, R.E. Russo, S.S. Mao, Femtosecond laser assisted growth of ZnO nanowires, *Applied Physics Letters* 87 (2005) 133115-133118.

[9] J.J. Wu, S.C. Liu, Catalyst-Free Growth and Characterization of ZnO Nanorods, *Journal of Physical Chemistry B* 106 (2002) 9546-9551.

[10] R. Yousefi, F. Jamali-Sheini, Effect of chlorine ion concentration on morphology and optical properties of Cl-doped ZnO nanostructures, *Ceramics International* 38 (2012) 5821-5825.

[11] F. Jamali-Sheini, Chemical solution deposition of ZnO nanostructure films: Morphology and substrate angle dependency, *Ceramics International* 38 (2012) 3649-3657.

[12] M. Izaki, T. Omi, Transparent zinc oxide films prepared by electrochemical reaction, *Applied Physics Letters* 68 (1996) 2439-2440.

[13] B. Canava, D. Lincot, Nucleation effects on structural and optical properties of electrodeposited zinc oxide on tin oxide, *Journal of Applied Electrochemistry* 30 (2000) 711-716.

[14] Th. Pauporte, D. Lincot, Hydrogen Peroxide oxygen precursor for zinc oxide, *Journal of The Electrochemical Society* 148 (2001) C310-C314.

[15] G. Zou, W. Chen, R. Liu, Z. Xu, Orientation enhancement of polycrystalline ZnO thin films through thermal oxidation of electrodeposited zinc metal, *Materials Letters* 61 (2007) 4305-4308.

[16] L. Zhang, Z. Chen, Y. Tang, Z. Jia, Low temperature cathodic electrodeposition of nanocrystalline zinc oxide thin films, *Thin Solid Films* 492 (2005) 24-29.

[17] D. Pradhan, M. Kumar, Y. Ando, K. T. Leung, Efficient field emission from vertically grown planar ZnO nanowalls on an ITO–glass substrate, *Nanotechnology* 19 (2008) 35603-35609.

[18] Y. W. Zhu, H. Z. Zhang, X. C. Sun, S. Q. Feng, J. Xu, Q. Zhao, B. Xiang, R. M. Wang, D. P. Yu, Efficient field emission from ZnO nanoneedle arrays, *Applied Physics Letters* 83 (2003) 144-146.

[19] C. X. Xu, X. W. Sun, Field emission from zinc oxide nanopins, *Applied Physics Letters* 83 (2003) 3806-3809.

[20] T. Ghoshal, S. Biswas, S. Kar, A. Dev, S. Chakrabarti, S. Chaudhuri, Direct synthesis of ZnO nanowire arrays on Zn foil by a simple thermal evaporation process, *Nanotechnology* 19 (2008) 065606-065616.